

Educatieve Voorziening AMC-VUmc
m.c.smienk@amc.uva.nl
s.m.meijer@amc.uva.nl

Boekenlijst kinderen met kanker 2010 – Primair Onderwijs Samengesteld door Marijke Smienk en Saskia Meijer

Boekenlijst ten behoeve van leraren en leerlingen die te maken krijgen met een leerling met kanker in de klas of op school. De lijst bevat leesboeken en informatieve boeken over het ziekenhuis (zhs) en over kanker. Er is een persoonlijke keus gemaakt met als criterium de bruikbaarheid van een boek in de klas of op school. De boeken zijn ingedeeld op leeftijd. Ook aanbevolen websites en tijdschriften zijn opgenomen. De lijst beoogt niet volledig te zijn en zal regelmatig worden geactualiseerd. Enkele boeken zijn niet meer verkrijgbaar bij de boekwinkel, maar zijn wel te vinden in de openbare bibliotheek.

Onderbouw , groep 1, 2, 3 en 4

Bruna, Dick

- **Nijntje in het ziekenhuis** (zhs)

Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht, 1987, ISBN 90 229 4050 0

Kleurig prentenboekje met eenvoudige tekeningen en tekst op rijm, waarin verteld wordt, dat Nijntje naar het ziekenhuis moet voor een amandeloperatie. Al geschikt voor zeer jonge kinderen. Vanaf ca. 2 jaar.

Ross, Tony

- **Ik wil niet naar het ziekenhuis** (zhs)

Sjaloom, Amsterdam, 2000, ISBN 90 6249 361 0

Op een dag heeft de Kleine Prinses pijn in haar neus. De dokter zegt dat ze naar het ziekenhuis moet. Maar dat wil de Kleine prinses natuurlijk niet! Op de dag dat ze naar het ziekenhuis moet, verstopt ze zich. Vanaf ca. 4 jaar.

Bourgeois, Paulette en Clark, Brenda

- **Sam moet naar het ziekenhuis** (zhs)

Clavis, Hasselt, 1999, ISBN 90 6822 687 8

Tijdens een spelletje voetbal komt de bal heel hard tegen het schild van schildpadje Sam. Er zit een scheurtje in zijn schild. Sam moet naar het ziekenhuis, hij moet geopereerd worden. Iedereen vindt Sam dapper, maar eigenlijk is hij bang. De dokter zegt dat het niet erg is om bang te zijn, want als je bang bent, kun je toch dapper zijn. Vanaf ca. 4 jaar.

Hollander, V. den en Stam, D.

- **Een bed op wielties** (zhs)

Van Holkema en Warendorf, Houten, 2001, ISBN 90 269 8784 6

Bart en Marije moeten naar het ziekenhuis. Bart omdat hij zijn been gebroken heeft, Marije omdat haar amandelen eruit moeten. Vanaf ca. 4 jaar.

Bode, A. en Broere, R.

- **Morgen ben ik weer beter** (zhs)

Malmberg, Den Bosch, 1996, ISBN 90 208 1369 2

Gelukkig heeft Kim haar knuffel bij zich als ze in het ziekenhuis wordt opgenomen voor een operatie aan haar hart.

Voorlezen vanaf ca. 5 jaar. Zelf lezen vanaf ongeveer 6-8 jaar.

Motzfeldt, H.

- **Chemo-Kasper**

Uitgave van de VOKK, 1997, ISBN 90 75281 16 1

Prentenboek waarin uitgelegd wordt wat kankercellen zijn en hoe Chemo-Kasper en zijn vriendjes d.m.v. chemotherapie de kankercellen vernietigen. Dit boek is ook te verkrijgen in het Arabisch en in het Turks. Vanaf ca. 4 jaar.

- **Radio-Robbie**

Uitgave van de VOKK, 1998, ISBN 90 75281 22 6

Prentenboek waarin uitgelegd wordt wat kankercellen zijn. Als een operatie alleen niet voldoende is, komen Radio-Robbie en zijn vriendjes in actie om d.m.v. bestraling de kankercellen te bestrijden. Vanaf ca. 4 jaar.

Schlichting, G.

- **Prinses Lucie en de chemoridders**

Uitgave van de VOKK, 2001, ISBN 90 75281 28 5

Prinses Lucie is 4 jaar als ze een tumor in haar buik krijgt. Zij wordt geopereerd, maar er blijven slechte cellen in Lucies lichaam zitten. Een wijze oude vrouw heeft een geneesmiddel. Een vloeistof met kleine chemoridders die de slechte kankercellen kunnen verslaan. De prinses verliest haar haren en voelt zich soms slap en moe van het geneesmiddel, maar de kankercellen worden verslagen. Lucie wordt beter. Vanaf ca. 4 jaar.

Bovenbouw, groep 5, 6, 7 en 8

Vanhoucke, S.

- **Naar het ziekenhuis** (zhs)

De Eenhoorn, 2000, ISBN 90 58380734

Hoe kun je in het ziekenhuis terecht komen en wat gebeurt er als je wordt opgenomen? Vanaf ca. 8 jaar.

NB: Dit informatieve boekje werd geschreven door een Belgische schrijfster. Sommige uitdrukkingen worden in het Nederlands niet gebruikt (Bijv. kinesitherapeut = fysiotherapeut). In Nederland mogen de ouders altijd blijven slapen.

C. Carbo en J. Jaquet

- **Bezoekuur** (zhs)

Alles over het ziekenhuis

Ploegsma, i.s.m. UMC Utrecht, 2002, ISBN 90 216 1773 0

Informatief boek over het ziekenhuis. Zie ook lijst leraren.

Musschoot, Dirk

- **Kunnen dokters ook ziek worden?** (zhs)

Vragen van en voor kinderen over het ziekenhuis.

Uitgeverij Mozaïek, Hasselt, 1999, ISBN 90 6822 641 X

Antwoorden op vragen over allerlei zaken die met ziek zijn en ziekenhuizen te maken hebben. Eén hoofdstuk gaat specifiek over kanker. Vanaf ca. 10 jaar.

Schulz, Charles, M.

- **Janice vecht terug**

Een verhaal over wat er gebeurt als een vriend of vriendin ernstig ziek wordt.

VOKK, 2002, ISBN 90 75281 315

In de herfst krijgt Janice, het vriendinnetje van Charlie Brown leukemie. Ze moet naar het ziekenhuis om behandeld te worden. Charlie Brown en zijn vriendjes gaan bij haar op bezoek. Na een paar maanden komt ze voor het eerst op school. Het acceptatieproces van de klas en van haar zusjes wordt heel goed beschreven. In de lente is ze helemaal beter en zijn haar haren weer aangegroeid.

Schalk-Meijerink, M.

- **Bed op wielen**

Mozaïek, 2007, ISBN 9789023992240

Deel uit de serie “voel-je-beter-boekjes” bestemd voor kinderen met sociaal emotionele problemen en/of kinderen die iets ernstigs hebben meegemaakt.

Julia is de laatste tijd steeds moe en duizelig. Ze heeft geen trek meer in eten en zelfs van het spelen wordt ze moe. Na onderzoeken, o.a. een beenmergpunctie blijkt dat Julia leukemie heeft. Er volgt een behandeling met alle gevolgen van dien: misselijkheid, kaalheid, moeheid. Op natuurlijke wijze is het protestants-christelijk element in het boekje verwerkt. Vanaf ca. 8 jaar.

Warnaars-Kleverman, Nel

- **Een kop vol zaagsel**

Clavis, Hasselt, 1997, ISBN 90 6822 446 8

“We zijn bang dat Timmie nooit meer zal kunnen lopen”, heeft dokter Anneloes een paar minuten geleden tegen Timmies vader en moeder gezegd. Dat zinnetje brengt Nicodemus, Timmies beste vriend en lievelingsbeer, erg in de war. Hoe moet het nou met school en hoe moet het met de zwemclub? Gelukkig zit oma’s hoofd vol met schitterende verrassingen voor Timmie én Nicodemus. Vanaf ca. 8 jaar.

Lindelauf, Benny

- **Schuilen in een jas**

Van Goor, Amsterdam, 1999, ISBN 90 00 03210 5

Een aansprekend boek over Johannes, die leukemie krijgt. Na een lange behandeling in het ziekenhuis, mag hij weer naar zijn twee vaders. Ze proberen gewoon verder te gaan. Maar dat is niet zo gemakkelijk. Johannes is bang dat de ziekte terug komt en schaamt zich voor zijn uiterlijk. Het is een boek over angst en moed, over ziek zijn en beter worden. Vanaf ca. 9 jaar.

Hermer, Anne-Rose

- **Tessa vecht terug**

Van Tricht, Deventer, 2008, ISBN 978 90 77822 34 0, Troef-reeks

Tessa is een actieve meid, die graag sport. Maar ineens lukt dat sporten niet meer. Tessa is te moe. Het blijkt dat Tessa kanker heeft (leukemie). Opeens zijn andere dingen belangrijk. Zal ze dood gaan? Waarom heeft zij die rotziekte gekregen? Haar vriendinnen, haar vriendje en haar familie zijn juist nu heel belangrijk voor Tessa. Met hun hulp vecht ze tegen de kanker.

Dit boek is geschreven voor jongeren, die moeite hebben met lezen. Hoewel het taalgebruik eenvoudig is (AVI 7), worden er gevoelige onderwerpen behandeld rond het thema kanker. Het is goed te merken, dat er medewerking is verleend door een kinderoncoloog en een kinderoncologisch verpleegkundige. Het is een duidelijk en toch spannend boekje.

Lesmateriaal en/of verwerkingsopdrachten kunnen gedownload worden op : www.vantricht.nl> makkelijk lezen en klik dan de titel van het boek aan.

Leraren

Carbo, C. en Jaquet, G.

- **Bezoekuur, alles over het ziekenhuis** (zhs)

Ploegsma i.s.m. UMC Utrecht, 2002, ISBN 90 216 1773 0

Informatief boek over het ziekenhuis. Goed te gebruiken bij voorlichting aan de klas.

Behrendt, H., Berg, H. van den, Wetering, M.D. van de

- **Kinderen en Kanker**

Boom, Amsterdam, 2002, ISBN 90 5352 722 2

Informatie over diverse vormen van kanker en de behandeling daarvan bij kinderen. Ook zorgverlening en psychosociale aspecten komen aan de orde.

Kleverlaan, Nel

- **Informatiereeks kindertumoren**

Uitgave van de VOKK

Informatieve boekjes over de diverse vormen van kanker, die bij kinderen voorkomen. Ook te downloaden via www.vokk.nl Tot nu toe zijn verschenen:

- Wilms-tumor
- Tumoren van de weke delen
- Neuroblastoom
- Bottumoren
- Non-Hodgkin-lymfomen
- Hodgkin-lymfoom
- Acute lymfatische leukemie
- Niet-lymfatische leukemie
- Medulloblastoom
- Retinoblastoom
- Hooggradige gliomen
- Ependymomen
- Kiemceltumoren
- Laaggradige gliomen
- Beenmergfalen

Roosmalen, T. van

- **Een leerling met kanker.....Wat nu?**

REC Rivierland, dienst Ambulante Begeleiding

Nijmegen, 2006, ISBN 90 810684 1 5

Dit voorlichtingsboekje is geschreven voor leerkrachten in het primair, voortgezet, speciaal en beroepsonderwijs. Het geeft informatie over kanker bij kinderen en de behandeling daarvan. Er wordt aandacht besteed aan het belang van onderwijs voor een leerling met kanker en waar de school ondersteuning kan vinden bij de begeleiding van de leerling. Achter in het boekje is een actieplan opgenomen voor de periode waarin de diagnose wordt gesteld, de periode waarin de leerling afwezig is van school en het moment waarop de leerling weer terug komt op school.

Educatieve Voorziening UMCU

- **Een kind met leukemie in de klas**: succesvolle terugkeer in de klas

Educatieve Voorziening UMC, Utrecht, 2007

Zeer bruikbaar praktisch handboek voor de leerkracht.

Te downloaden van www.ziezon.nl

Naafs-Wilstra, Marianne C.

- **Kinderen met kanker: school en toekomst**

Uitgave van de VOKK

Dit boek is momenteel niet verkrijgbaar, maar is in herdruk.

Georgiades, Marja, Naafs-Wilstra, Marianne en Schouten van Meeteren, Netteke

- **Hersentumoren bij kinderen**

Uitgave van de VOKK, 2006

Het boek geeft uitgebreide informatie over de verschillende vormen van hersentumoren, de behandelingsmethodes, de prognose en de mogelijke (late)

gevolgen. Ook wordt er aandacht besteed aan de begeleiding en opvoeding van kinderen met of genezen van een hersentumor en aan eventuele schoolproblemen.

Riemsdijk, Lex van en Wassen, Leonie

- **Een leerling met een hersentumor in de klas: wat moet ik weten?**

Educatieve Voorziening UMC, Utrecht, 2004

Zeer bruikbaar praktisch handboek voor leerkrachten met een leerling met een hersentumor. Te downloaden van www.ziezon.nl

Tilstra, Harm

- **Kinderen en ingrijpende situaties**

Kwintessens, Hilversum, 2001, ISBN 90 57880636

Over levensbedreigende ziekte in de naaste omgeving van kinderen. Dit boek probeert de leerkracht en het schoolteam te helpen bij de eerste opvang en latere begeleiding van het kind in de groep.

Truijens, Aleid

- **Geen nacht zonder**

Uitgeverij Cossee BV, Amsterdam, 2004, ISBN 90 59360559

In korte verhalen vertelt de schrijfster hoe het leven van haar gezin van de ene op de andere dag totaal verandert als hun zoon Tom op 4 jarige leeftijd leukemie krijgt. Ze schrijft met een precisie en invoelingsvermogen over het leven met een erg ziek kind, de veerkracht van een kleuter, de pech van het gezonde zusje, de magische kracht van een knuffeldier, over doodsangst en wrok, ziekte winst en sprakeloosheid.

Aanbevolen websites:

- www.vokk.nl Vereniging van Ouders van Kinderen met Kanker. Hier zijn leskoffers te lenen voor het basisonderwijs. Zeer aanbevolen.
- www.kwfkankerbestrijding.nl Het KWF heeft diverse lespakketten (zie Over ons → Wat doen wij → Voorlichting geven → Onderwijsmateriaal bestellen) en werkstuk- en spreekbeurtinformatie (zie Over ons) voor het basisonderwijs.
- www.ziezon.nl Landelijk netwerk ziek zijn en onderwijs
- www.amc.nl/emmainfotheek Informatie over ziektebeelden, behandeling en onderzoek. Er is ook een informatiepakket en materiaal voor spreekbeurten te verkrijgen.
- www.kankerspoken.nl Kinderen met een ouder met kanker
- www.kindenziekenhuis.nl Diverse links
- www.oudersenrugzak.nl Goede informatie over de leerling gebonden financiering (LGF).

- www.kinderkanker.nl Site van het kinderoncologisch centrum van het Sofia kindziekenhuis. Hier is veel specifieke informatie te vinden over verschillende soorten kinderkanker.
- www.jeugdenhersentumor.nl Nieuwe website met goede informatie.

Overigen

- **Paultje en de draak**

Uitgave van de VOKK

Disneyachtige tekenfilm over het gevecht van een kind tegen kanker, DVD.

Er is ook een apart kaartspel te verkrijgen over Paultje en de draak.

N.B.

De Educatieve Voorziening AMC-VUmc heeft ook boekenlijsten over:

- Kinderen met kanker – Voortgezet Onderwijs
- Dood en rouw – Primair Onderwijs
- Dood en rouw – Voortgezet Onderwijs.
- Chronisch zieke kinderen.

Deze boekenlijsten kunt u downloaden op www.ziezon.nl